

Skolens samlede undervisning - evaluering og opfølgning

Baggrund

Skolen evaluerer løbende undervisningens resultat.

Der evalueres i.h.t. værdigrundlaget på følgende områder:

- Elevernes faglige udbytte
- Lærerens egen løbende evaluering og refleksion over undervisningen
- Systematiserede og tilbagevendende samtaler mellem skole og hjem
- Elevens undervisningsmiljø (psykisk, fysisk og æstetisk)
- Udviklingen af ”det hele barn” og dets alsidig udvikling

Hvert år gennemføres evaluering af en række udvalgte områder, og disse evalueringer danner tilsammen grundlag for en samlet og sammenfattende vurdering af undervisningens og skoleforløbets resultat. Evaluering opfattes som en kontinuerlig proces, der foretages over tid og med forskellige fokuspunkter. Der henvises til evalueringsplanen.

Ud fra den samlede vurdering formuleres en opfølgningsplan, som fortæller, hvilke tiltag skolen planlægger at iværksætte for at følge op på den samlede vurdering af resultaterne.

Mange af evalueringerne er værdibaserede evalueringer, idet vi finder, at evalueringens resultater skal vurderes i forhold til de kulturelle rammer, de skabes i. I forbindelse med introduktion af eleverne til det karaktersystem de møder, når de forlader Hedegård Friskole, sker det, at vi også bruger karakterer som måleenhed i evalueringer på 8. klassetrin som udtryk for et givet fagligt resultat.

Evaluering er en helt naturlig del af det pædagogiske arbejde, og den har altid foregået, også før der kom en bestemmelse om, at den skulle foregå. Den værdibaserede evaluering er altid relevant i det omfang, den søger svar på, om der er overensstemmelse mellem dét vi gør, dét vi tror vi gør, og dét vi mener er vigtigt at gøre.

Tilfredshed er ikke altid et godt evalueringsparameter, da undervisning og læring fremprovokerer psykiske forandringer. For at noget nyt kan læres skal man hæve sig fra et tidligere niveau af læring, og forandring kan være svær at håndtere. Enhver læringsproces er således en forandringsproces, og forandringer kan til tider skabe usikkerhed og kaosfølelse. Tænk bare på projektarbejde. Læring kan således være en ’smertefuld’ proces som skaber momentan utilfredshed hos eleven (f.eks. lektier, test, opgaver)

I undervisningen stiller vi også krav til eleverne – og det kan føre til utilfredshed, da eleverne ”på den korte bane” måske ikke kan se meningen med det. Man skal derfor være kritisk med at bruge elevernes tilfredshed som udtryk for, om en undervisning fører til målet, noget vi også fortæller videre til de unge menneskers forældre. Man kan derfor sige, at det er vigtigt, at forældre ikke (konsekvent) baserer deres tilfredshed på deres barns tilfredshed med undervisningen.

Det faglige udbytte

Som friskole er Hedegård Friskole forpligtet på at stå mål med Folkeskolen, og det er derfor slutmålet for Folkeskolen, som også er mål og pejlemærke for Hedegård Friskoles undervisning. Efter at have udarbejdet egne undervisningsplaner i 2006 har skolen tilsluttet sig Forenklede Fælles Mål, som blev indført med Folkeskolereformen. Fra aug. 2015 og halvandet år frem har der pågået studiegruppearbejde i lærergruppen med det formål at få de nye planer og mål internaliseret og implementeret i praksis. Samtidig arbejdes der på, at enkelte fag defineres og formuleres i egen undervisningsplan, men stadig ”stå mål med Folkeskolen”, dvs. at vi er forpligtede på Folkeskolens slutmål for faget. Det forventes således, at det endelige arbejde vil føre til lokale undervisningsplaner i historie, kulturfag, samfundsfag, billedkunst og engelsk – og når de er færdige, vil de lægges på hjemmesiden.

Hedegård Friskole udbyder kun grundskoleforløb for 0.-8. klasse. De faglige evalueringer på 8. klassetrin er derfor oftest sat i forhold til fagets slutmål i 9. klasse, selv om der har været tale om 8. klasses elever. Det gælder for fagene matematik, fysik, biologi, engelsk og dansk. Der foretages også fag-evalueringer på andre klassetrin, bl.a. matematik og læsefærdighed mellemtrin og læsning 2. klassetrin. Resultatet her er tilfredsstillende, dog er der elever i 2. klasse, som endnu ikke har oparbejdet færdigheder i de ”120 ord”. Elever med læsevanskeligheder i starten af 3. klasse tilbydes et intensivt læsekursus i starten af 3. klasse. Ordblinde får bevilget IT-rygsæk og får øget støtte og differentieret pæd. tilgang.

Konklusion

Alle disse evalueringer viser entydigt og samstemmende, at eleverne på Hedegård Friskole – samlet set - har det faglige udbytte af skolegangen, som de skal have og at undervisningen står mål med, hvad der forventes i Folkeskolen (jf. de enkeltstående evalueringer her på hjemmesiden).

Der kan være enkelte elever, som har særlige vanskeligheder og behov og som kan få svært ved at nå slutmålet. I disse tilfælde laves individuelle planer og målsætninger, ligesom flere får en særlig støtte i hverdagen. Eksempelvis afvikles kurser for ordblindes brug af IT som kompenserende redskab i undervisningen samt tilbydes undervisning på mindre hold i f.eks. sprog, dansk, matematik.

Lærerne evaluerer løbende elevernes faglige udbytte som en naturlig del af lærerfaget og kommunikerer dette videre til forældrene. Her anvendes samtaleark samt elektroniske spørgeskemaundersøgelser, som kortlægger samtaleparternes syn på forskellige områder. Det er således lærernes fokus at få tilrettelagt og justeret undervisningen, dens metoder og indhold, så den svarer til den enkelte elevs behov og forudsætninger.

På årlige samtaler evaluerer lærer og ledelse sammen på undervisningen og det pædagogisk differentierede fokus, og hvor der er behov, aftales understøttende foranstaltninger i.f.t. visse vanskeligheder i hverdagen.

En samlet konklusion er, at lærerne på Hedegård Friskole er kompetente, pligtopfyldende og engagerede, og at deres undervisning lever op til de formelle krav.

Hvis der forekommer komplikationer i forhold til afvikling af den ønskede undervisning eller den enkelte klasses eller elevs udvikling, laves der fælles handleplaner for, hvorledes disse kan løses. Ofte inddrages forældrene aktivt i disse planer. Ved sociale problemstillinger inddrages også skolens AKT / trivselslærer.

En samlet konklusion er, at det faglige udbytte på Hedegård Friskole samlet set er meget tilfredsstillende, og at det står mål med, hvad der formelt set forventes i Folkeskolen. Det fremkommer bl.a. i kraft af en engageret lærerindsats og en tæt kommunikation med hjemmet, der ofte indeholder konkrete aftaler om det fælles ansvar. Samtidig er øvrige didaktiske kategorier for undervisningen optimale, eksempelvis materialer, økonomi, metodikker etc.

Det tætte samarbejde mellem skole og hjem er ikke alene en traditionel værdi for skolen, men det vurderes, at der også er en klar reference fra de faglige resultater til forældrenes aktive medvirken i deres barns skolegang. I forældrenes egen vurdering af deres børn skole går det ofte igen, at de er glade for den tætte kontakt, som gør det muligt for begge parter at handle aktivt på en konkret henvendelse.

Denne konklusion er i overensstemmelse med div. eksterne tilsynserklæringerne, hvis konklusionerne hvert år er, at Hedegård Friskole fint står mål med folkeskolens undervisning og udbytte.

Evaluering af ”det hele barn” og den alsidige udvikling

Det er skolens vurdering, at resultaterne på det ”bløde” område, som er en afgørende del af skolens hverdag og værdigrundlag, er, at der løbende frembringes gode resultater, og at skolen er i ”sync” med sit værdigrundlag og sin skolekreds.

Trivsel er et afgørende succesparameter for Hedegård Friskole, idet ”alle har ret til en god skoledag”, som et af skolens mottoer lyder. Et andet er: ”Glade børn lærer bedst”.

Disse mottoer udtrykker vigtige værdier for Hedegård Friskole. Et grundlag for at lære virkeligt er, at eleven har personlige ressourcer til at sætte et afgørende fokus på sin egen læring. Det mener vi ikke eleven kan, hvis denne ikke fungerer socialt og psykisk i det miljø, som han eller hun har sin hverdag i. Derfor arbejder vi på Hedegård Friskole målrettet med læringsmiljøet og det sociale fællesskab – og derfor gør vi også dette arbejde til genstand for evalueringsarbejdet.

I evalueringen ”Undervisningsmiljø” 2014-17 kortlægges elevens syn på det fysiske, psykiske og æstetiske læringsmiljø, hvilket giver et godt grundlag at lave opfølgning på. Efter kortlægningen blev der konkluderet og iværksat handling på ”skoleniveau”.

Evalueringen viste et overvejende positivt elevsyn på skolegangen på Hedegård Friskole.

På nogle områder blev handling bragt på ”klasseniveau” og ”individ-niveau” afhængig af problemstilling, og klasselæreren fik til opgave at melde tilbage, når initiativ til løsning var taget. Der har her været tale om nogle trivselsproblematikker, som der skulle tages hånd om i.h.t. værdigrundlaget. Med klasselærernes opfølgning, handling og tilbagemeldinger betragtes handleplanen for 2014-17 som værende succesfuldt implementeret.

En videre opfølgning sker med en ny undersøgelse (Undervisningsmiljø 2017-2020), som gennemføres elektronisk med 58 spørgsmål til alle elever fra 0.-8. kl. Herefter laves handleplan og ny opfølgingsplan. Den nye kortlægning sker april-maj 2017 og i løbet af efteråret 2017 vil den nye handleplan træde i kraft.

Der er gennemført evalueringer af skolens kerneværdier og forældrenes tilegnelse / tilvalg af disse, ligesom der er gennemført evaluering af Hedegård Friskoles pædagogisk praksis og egenart. I begge tilfælde har forældregrupper deltaget aktivt i evalueringerne og alene denne proces har haft en virkning på, at deres positive syn på det aktive samarbejde mellem skole og hjem er blevet forøget. Evalueringerne bekræfter skolen i, at skolens ejerkreds – brugere – støtter op om det værdimæssige grundlag og fortsat mener, at der skal drives skole med fokus på både faglig, social og personlig udvikling, kort sagt med udgangspunkt i ”det hele barn”. Der gennemføres en ny evaluering af holdninger i skolekredsen i efteråret 2017, jf. evalueringsplan.

For at fremme den sociale og personlige udvikling og fællesskabets normative og demokratisk dannende betydning, har skolen bl.a. for år tilbage besluttet at indføre lektioner i ”Fællesskabets Skole” samt synliggøre arbejdet med den sociale udvikling som en klasselæreropgave. For de to ældste årgange er der i 2015 indført kulturfag (understøttende til historie og samfundsfag). Samtidig er der løbende i undervisningen på alle klassetrin fokus på elevens personlige forudsætninger, som de bl.a. kommer til udtryk gennem motivation, behov, parathed, ansvarlighed, samarbejde, mødestabilitet, tolerance, respekt for andre, demokratisk dannelse m.v.

Der er her tale om både holdninger og færdigheder. Færdighedsdelen indgår i den individuelle evaluering, som bl.a. udføres i samarbejde med hjemmet. M.h.t. den holdningsmæssige del, så er vi som skole meget opmærksomme på, at eksempelvis medmenneskelige eller demokratisk holdninger ikke fremmes ved at eleverne blot får at vide, hvad de skal mene. Det er vigtigt at gøre sig sine egne erfaringer i det sociale og normative fællesskab, og det må vi som skole sikre rammerne for kan ske samt hjælpe eleverne med at bearbejde. Vi ønsker ikke at havne i *sindslagskontrol*, hvorfor den holdningsmæssige del (indtil videre) ikke er gjort til genstand for en systematiseret måling af skolens resultater, men rettere forfølges i det daglige samvær mellem mennesker, dvs. i den menneskelige relation, hvor individer påvirker hinanden og efterlader et personligt indtryk på hinanden.

Med ændringer i Friskoleloven fra 2018 med indførelse af ”frihed- og folkestyrekravet”, får demokratisk dannelse et øget politisk fokus – men i hverdagen vil vi på Hedegård Friskole ikke skulle ændre på noget for at kunne leve op hertil. Vores hverdag er i bund og grund gennemsyret af samtale, demokrati og ligeværd. Det nye er imidlertid, at den tilsynsførende nu skal indberette sine vurderinger i.f.t. ”frihed- og folkestyre-kravet” – og dermed er der brudt med en lang demokratisk tradition om at skolen ikke skulle holdningsrette eleverne, i hvert fald ikke på et formelt, indberetningsplan. Vi tager det stille og roligt, fordi vi jo gerne vil fremme den demokratiske dannelse, og fordi vi ved, at man i den menneskelige relation påvirker hinanden og således også i skolehverdagen og i relationen barn-voksen. Det nye er nu blot, at vi gerne må - og faktisk også skal – udøve en form for ”lovlig holdningspåvirkning”.

Uddannelsesparathedsvurdering nov. i 8. klasse er årligt tilbagevendende. Her vurderes på fagligt standpunkt, sociale og personlige kompetencer, herunder motivation, mødestabilitet, samarbejde, målrettethed, fællesaftaler, tolerance, respekt etc. Forventes eleven i nov. 8. kl. at kunne påbegynde og fuldføre en ungdomsuddannelse efter 9. kl.?

I nov. 2015 og 2016 blev kun én elev i hver af de to 8. klasser vurderet til ikke at være uddannelsesparat efter 9. kl. på tidspunktet nov. 8. klasse. Det svarede til ca. 5 % af klassens elever, et tal, der ligger langt under øvrige skoler i Vejle Kommune.

Opfølgende plan for uddannelsesparathed

For de pågældende elever iværksættes individuelle handleplaner i samarbejde med UU-vejlederen og forældrene.

Opfølgning skolekredsen om værdigrundlag og fagligt udbytte

Der vil i efteråret 2017 blive lavet en opfølgende undersøgelse med inddragelse af hele skolekredsen, hvor der spørges ind til forældrenes syn på bl.a. det værdimæssige, såvel det faglige udbytte som det sociale og personlige.

Opfølgning fagenes timetal – kommende justeringer

Efter indførelse af ministerielle Forenklede Fælles Mål (FFM), har lærerne gennem 1 ½ år haft i opdrag – i studiegrupper af faglærere – at gennemdrøfte og relatere nye formelle krav til skolens praksis og værdigrundlag. **Hedegård Friskole har valgt at følge FFM**, men det varsles, at der i nogle fag vil komme nogle lokalt formulerede ændringer, dvs. indførelse af egne undervisningsplaner.

Arbejdet i studiegrupperne har ført til, at fagets placering i skoleforløbet er kommet under lup, herunder dets vægtning og progression.

Konklusionen har tidligere været – og er stadig – at skolens undervisning lever op til indholdet i de ministerielle undervisningsplanerne, som skolen (indtil videre) har valgt at følge, men efter indførelse af folkeskolereform og FFM vil nogle fagområder søges styrket timetalsmæssigt i de kommende år. Det gælder bl.a. IT, dansk, historie, kristendom og samfundsfag.

Der henvises i øvrigt til evalueringsplanen og beskrivelserne af de foretagne evalueringer.

Næste evaluering

Der pågår løbende evalueringer i.h.t. aktuelle evalueringsplan 2015-18.

Næste opfølgning foregår i efteråret 2018.

Næste evalueringsperiode foregår i perioden 2019-2022. I denne periode vil der foregå en række del-evalueringer samt en samlet evaluering og opfølgning.

Hedegård Friskole marts 2017

Kaj Risager
skoleleder